

HZ University of Applied Sciences

Bachelor Maritiem Officier

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In november 2016 is de bacheloropleiding Maritiem Officier van De Ruyter Academy bezocht door een visitatiepanel van NQA. De vierjarige voltijdopleiding wordt in Vlissingen verzorgd. Het panel beoordeelt de opleiding als **goed**.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De opleiding Maritiem Officier (Marof) leidt studenten op tot maritiem professional. De maritiem officier is een ingenieur die zich bezig houdt met de bedrijfsvoering van een zeeschip in alle rangen en functies. Een afgestudeerde maritiem officier is werkzaam voor een rederij met bijvoorbeeld als vakgebied containers, olie, chemicaliën, cruiseschepen of zware lading. Aan boord is de maritiem officier degene die zorgt voor de navigatie, de reisvoorbereiding, de bemanning, de lading, de machinekamer en het schip (als stuurman of als scheepswerktuigkundige). Van hbo-opgeleide officieren wordt verwacht dat zij zelfstandig, analytisch, stressbestendig en probleemoplossend zijn en kunnen functioneren in een complexe omgeving die het schip met zich meebrengt. Kennis op het gebied van elektronica, ICT en automatisering is nodig, evenals leiderschapskwaliteiten, sociale en managementvaardigheden, een goede beheersing van de Engelse taal en het kunnen functioneren in een multiculturele bemanningssamenstelling.

De opleiding heeft de kennis en vaardigheden die nodig zijn voor studenten helder uitgewerkt in acht competenties die zij heeft ontleend aan het landelijke beroepsprofiel voor Maritiem Officier (2009) en heeft aangevuld met een negende onderzoekscompetentie (2012). De eindkwalificaties zijn uitgewerkt op hbo-bachelorniveau en sluiten aan op internationale en nationale eisen die gelden voor beroepen op zee. Met het getuigschrift van de opleiding kunnen studenten een vaarbevoegdheidsbewijs verkrijgen. Daarbij biedt de opleiding een paar interessante minoren aan voor studenten om zich te profileren.

Vanaf 2016-2017 gaat de opleiding uit van het vernieuwde beroepsprofiel (2016) en leidt zij studenten alleen op voor een mono-discipline (enkele bevoegdheid) van stuurman of scheepswerktuigkundige. Hiermee sluit zij goed aan op de wensen van het werkveld. Vanaf 2020 studeren de eerste studenten onder dit profiel af. Ook heeft de opleiding de eindkwalificaties afgestemd op ontwikkelingen die spelen binnen het eigen maritieme werkveld in de regio. Afgestudeerden vinden doorgaans snel een baan. Hoewel de meeste afgestudeerden ervoor kiezen om te gaan varen, kunnen ze met hun diploma ook een vervolgstudie volgen aan een technische universiteit in bijvoorbeeld Delft of Gent. Op grond van de sterke uitwerking van de eindkwalificaties, de aandacht voor onderzoekend vermogen daarin en de aansluiting op actuele ontwikkelingen in het beroepenveld, ontvangt de opleiding voor standaard 1 het oordeel **goed**.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma van Marof is vanaf het begin (voor beide disciplines) gericht op het bieden van een gedegen technische basiskennis. In de eerste twee jaar komt de student zowel met de theorie als met de praktijk in aanraking en gaat aan de slag met onderwerpen als navigatie, stabiliteit, voortstuwing, reisvoorbereiding, elektrotechniek en lassen. Verschillende

veiligheids cursussen worden geboden, bijvoorbeeld over brandbestrijding en overlevingstechnieken. Daarnaast varen studenten korte periodes mee aan boord van verschillende schepen. Op die manier ontwikkelen studenten al snel in de opleiding een brede blik over het maritieme werkveld. Studenten passen de opgedane kennis toe in praktijksituaties om zo hun inzicht en vaardigheden te ontwikkelen. De opleiding maakt zoveel mogelijk gebruik van de authentieke beroepspraktijk. Vanaf de eerste schooldag vormt de maritieme setting het uitgangspunt voor studenten. Studenten varen mee op schepen, volgen simulatoronderwijs en werken aan de hand van real-life-casuïstiek ingebracht door de (gast)docent. Via minoren kunnen studenten zich verder specialiseren. In het derde en vierde jaar gaan studenten op vaarstage. Tijdens de laatste stage studeren studenten tevens af.

Studenten worden gedurende hun studie begeleid door vakdocenten en een studieloopbaanbegeleider. Naast een vakinhoudelijke ontwikkeling gericht op het opleiden van studenten tot autonome professionals, biedt de opleiding studiebegeleiding gericht op de persoonlijke ontwikkeling van de student.

Om toegelaten te worden gelden de wettelijke instroomeisen. Studenten krijgen de mogelijkheid om eventuele deficiënties op het gebied van wis- en natuurkunde weg te werken via schakelcursussen of om bijlessen op dit gebied te volgen wanneer daar behoefte aan is.

Het programma wordt verzorgd door betrokken en gemotiveerde docenten die beschikken over de nodige kwalificaties die belangrijk zijn voor de opleiding.

Ook beschikt de opleiding over een aantal specifieke voorzieningen dat studenten in staat stelt beroepscompetenties te ontwikkelen in een setting die de realiteit benadert: een machinekamer practicum en een machinekamer simulator. Op de locatie aan de boulevard heeft de opleiding ook de beschikking over een aantal radarsimulators en een brugsimulator. Op grond van de kwaliteit van de inhoud van het curriculum en omdat vernieuwingen daarin voor een deel nog doorgevoerd worden, ontvangt de opleiding voor standaard 2 het oordeel **voldoende**.

Standaard 3: Toetsing

De toetsen in de opleiding zijn voldoende gevarieerd en sluiten goed aan op de competenties (deeltaken) van de opleiding. Toetsvormen die de opleiding inzet, zijn onder andere praktijkgerichte (onderzoeks)opdrachten, schriftelijke en digitale kennistoetsen. Via de toetsen borgt de opleiding het juiste niveau. Studenten geven aan dat zij goed en tijdig geïnformeerd worden over de beoordelingscriteria en de toetsprocedures.

Examinatoren ontwikkelen de toetsen en de bijbehorende formulieren. Zij zorgen in de eerste plaats voor de kwaliteit. De dealexamencommissie is verantwoordelijk voor de kwaliteit rondom toetsing en heeft het toezicht hierop (sinds 2012-2013) gemandateerd aan de deelttoetscommissie die sinds 2016-2017 opnieuw invulling heeft gegeven aan haar werkwijze. De opleiding ontvangt voor standaard 3 het oordeel **voldoende**.

Standaard 4: Gerealiseerde eindkwalificaties

Studenten bereiken het bachelorniveau in het vierde studiejaar waarin zij stage lopen en aan een onderzoeksopdracht werken. De resultaten van deze onderdelen laten zien dat de studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Het panel beschouwt de eindwerkstukken als indicatief voor

het gerealiseerde eindniveau van de opleiding Maritiem Officier en waardeert de kwaliteit hiervan over de hele linie als goed.

Het werkveld en alumni zijn tevreden over het bereikte eindniveau. Alumni vinden doorgaans snel een passende baan. Ook sluit de opleiding goed aan op universitair (technisch) vervolgonderwijs. Vertegenwoordigers van het werkveld waarderen de kwaliteiten van de afgestudeerden. De opleiding ontvangt voor standaard 4 het oordeel **goed**.

Inhoudsopgave

Samenvatting		3
Inleiding		9
Basisgegevens van de opleiding		11
Standaard 1	Beoogde eindkwalificaties	13
Standaard 2	Onderwijsleeromgeving	17
Standaard 3	Toetsing	22
Standaard 4	Gerealiseerde eindkwalificaties	25
Eindoordeel over de opleiding		29
Aanbevelingen		31
Bijlagen		33
Bijlage 1	Eindkwalificaties van de opleiding	35
Bijlage 2	Overzicht opleidingsprogramma	37
Bijlage 3	Rendementen	39
Bijlage 4	Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor	41
Bijlage 5	Bezoekprogramma	42
Bijlage 6	Bestudeerde documenten	44
Bijlage 7	Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	45
Bijlage 8	Verklaring van volledigheid en correctheid	46

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande bacheloropleiding Maritiem Officier van HZ University of Applied Sciences. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van HZ University of Applied Sciences en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskaders accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (19 december 2014) en het *NQA-protocol 2016 voor de beperkte opleidingsbeoordeling (KR Light)*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op vrijdag 17 november 2016 in Vlissingen.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer ir. J.J. Hopman (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw ing. E.S. van der Vlist (domeindeskundige)

De heer ing. G.J. Huisink MSc. (domeindeskundige)

De heer L.N.A. van Leijden (studentlid)

Mevrouw M. Snel BHRM & BEd, auditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Bij de aanvraag heeft de instelling een kritische reflectie aangeboden. Deze voldeed naar vorm en inhoud aan de eisen van het desbetreffende NVAO-beoordelingskader en aan de eisen van het *NQA-protocol 2016*. Het visitatiepanel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 27 januari 2017

Panelvoorzitter

ir. J.J. Hopman

Lead-auditor

M. Snel BHRM & BEd

Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens

<i>Administratieve gegevens opleiding</i>	
naam opleiding zoals in CROHO	B Maritiem Officier
oriëntatie en niveau opleiding	hbo, bachelor
voor opleidingen in het hoger beroepsonderwijs de te hanteren toevoeging aan de graad	Bachelor of Science
aantal studiepunten	240
afstudeerrichtingen	Stuurman Scheepswerktuigkundige Maritiem Officier (laatste instroom 2015-2016)
locatie	Vlissingen
variant(en) voltijd, deeltijd, duaal, 3-jarig traject voor vwo bij een hbo-bacheloropleiding	voltijd
onderwijstaal	Nederlands
registratienummer in CROHO	34384

<i>Administratieve gegevens instelling</i>	
naam instelling	HZ University of Applied Sciences
gegevens contactpersoon instelling	dhr. ir. B.J.J. Wattel diensthoofd Dienst Onderwijs & Kwaliteit T 0118 489706 E bartjan.wattel@hz.nl
e-mailadres voor kopie aanmelding	bartjan.wattel@hz.nl
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	positief, besluit d.d. 3 juni 2013, geldig tot 19 mei 2019

Schets van de opleiding

De HZ University of Applied Sciences (verder HZ) biedt de opleiding Maritiem Officier (Marof) aan vanuit *De Ruyter Academy*. De HZ is een brede hogeschool met een zo compleet mogelijk aanbod aan opleidingen, 23 in totaal, afgestemd op de kennisbehoefte van de regio en daarbuiten. De HZ biedt de 23 opleidingen aan vanuit zes academies: vier kernacademies en twee profielacademies. De kernacademies richten zich met het onderwijs nadrukkelijker op de regionale behoefte. De profielacademies, *De Ruyter Academy* en *Delta Academy*, zijn naast regionaal ook nationaal en internationaal relevant en kansrijk.

De Ruyter Academy ambieert maritiem officieren op te leiden die behoren tot de beste van de wereld en die goed voorbereid zijn op een loopbaan in de dynamische en internationale praktijk aan boord van een zeeschip met medefocus op de maritieme omgeving: "...to educate dynamic leaders for the global maritime industry." (Visiedocument *Toekomst Maritiem Officier*, De Ruyter Academy, 2016)

De Ruyter Academy biedt naast de Marof ook de bacheloropleiding Logistics Engineering aan. Tussen de programma's is sprake van inhoudelijke verbanden. Van oudsher wordt het maritiem onderwijs in Vlissingen verzorgd aan de boulevard, pal aan het water waarover zeeschepen voorbij trekken. In verband met de bouw van de nieuwe locatie voor De Ruyter Academy aan Boulevard Bankert 154 in Vlissingen, wordt het onderwijs momenteel aangeboden op de hoofdlocatie van de HZ aan de Edisonweg. De nieuwe simulatoren (verwacht in werking per 1 mei 2017) worden tijdelijk geplaatst aan de Edisonweg waarna ze meeverhuizen naar de nieuwe onderwijslocatie aan de boulevard.

In 2016 staan er zo'n 4.800 studenten bij de HZ ingeschreven. Daarvan volgen 250 studenten de Marof. Dit is ongeveer een vijfde van alle Marof-hbo-studenten in Nederland¹.

De Ruyter Academy wordt aangestuurd door een management dat bestaat uit de dean, die verantwoordelijk is voor alles omtrent onderwijs en onderzoek, en de managing director die verantwoordelijk is voor de organisatorische zaken. Zij stemmen nauw af met onder andere de opleidingscoördinator die verantwoordelijk is voor het opleidingsprogramma.

Terugblik vorige visitatie

De Marof is in oktober 2010 voor het laatst gevisiteerd en beoordeeld. Het visitatiepanel beoordeelde de kwaliteit van de opleiding toen als goed. Alle criteria, met uitzondering van het criterium 'duur', zijn als zodanig beoordeeld. 'Materiële voorzieningen' werd zelfs als excellent gewaardeerd. De verbeterpunten die het panel toen heeft aangedragen, betroffen het opleidingsniveau binnen het team (in 2010 was één van de teamleden academisch geschoold) en het hanteren van een onderzoeksopzet in de eindwerkstukken. De opleiding heeft de afgelopen jaren zichtbaar geïnvesteerd in scholing van personeel. In november 2016 beschikken vier van de negen teamleden over een masterdiploma en volgen drie anderen een masteropleiding. Zij zijn naar verwachting in de loop van 2018 klaar. Verder heeft de opleiding de beoordelingscriteria die de HZ heeft ontwikkeld voor het opzetten, uitvoeren en rapporteren van onderzoek (*HZ Kader voor Praktijkgericht Onderzoek door studenten*, 2011) opgenomen in het beoordelingsformulier voor het afstuderen (*Eindbeoordeling verwerving onderzoekscompetentie*, beoordelingsdossier 2015-2016).

De opleiding heeft de afgelopen jaren de aandacht voor onderzoeksvaardigheden in het curriculum verder versterkt door studenten in kleine groepen in verschillende opdrachten en projecten onderzoeksvaardigheden te laten toepassen. Daarvoor haakt zij onder andere aan bij projecten van het Duurzaam Schip en bij RAAK-projecten via de NHL. Andere ontwikkelingen betreffen de op komst zijnde verhuizing van de opleiding, de komst van de nieuwe simulatoren en de invoering van het nieuwe curriculum per 2016-2017 (zie verder standaard 1 en 2).

¹ Er zijn vier hbo-bacheloropleidingen Maritiem Officier in Nederland, waar die van de HZ er één van is.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel over de kwaliteit van de beoogde eindkwalificaties. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Beroepsbeeld

Marof leidt studenten op tot maritiem professional / maritiem officier. De maritiem officier is een ingenieur die zich bezighoudt met de bedrijfsvoering van een zeeschip in alle rangen en functies. Daarvoor beschikt hij over een brede basiskennis en is hij bekwaam in de nautische en technische kant van het beroep.

Een afgestudeerde maritiem officier is werkzaam voor een rederij met bijvoorbeeld als vakgebied containers, olie, chemicaliën, cruiseschepen of zware lading. Aan boord is de maritiem officier degene die zorgt voor een veilige navigatie, onderhoud aan technische systemen, bemanning en lading van het schip.

Van hbo-opgeleide officieren wordt verwacht dat zij zelfstandig, analytisch, stressbestendig en probleemoplossend zijn en kunnen functioneren in een complexe omgeving die het schip met zich meebrengt. Kennis op het gebied van elektronica, ICT en automatisering is nodig en in toenemende mate belangrijker geworden. Daarnaast zijn leiderschapskwaliteiten, sociale en managementvaardigheden, een goede beheersing van de Engelse taal en het kunnen functioneren in een multiculturele bemanningssamenstelling van belang.

Eenmaal aan boord doorloopt de maritiem officier een aantal rangen om uiteindelijk kapitein of hoofdscheepswerktuigkundige te worden. Een maritiem officier kan er ook voor kiezen - met een aantal jaren vaarervaring - aan de wal te gaan werken bij bijvoorbeeld het rederijkantoor, maritieme toeleveranciers, (reparatie)werven, dienstverleners, zoals het Loodswezen, de verkeersleiding, energiecentrales of havenbedrijven. Vaarervaring (ongeacht de hoogst behaalde rang) wordt binnen deze sectoren als zeer waardevol ervaren.

Beroepsprofiel (2009) en domeinbeschrijving (2016)

Het beroepsprofiel voor de maritiem officier is beschreven in het landelijke document *Beroepsprofiel Maritiem Officier* (2009). De opleiding volgt dit profiel en daarmee de internationale kaders voor het beroep. Deze kaders beschrijven (maritieme) functies op drie levels of responsibility: support, operational en management level. Marof leidt studenten op tot management level. Afgestudeerden zijn daarvoor startbekwaam. Voorts kunnen zij met het getuigschrift van Marof een vaarbevoegdheidsbewijs verkrijgen bij het KIWA-register. Vandaag de dag studeren studenten af met een dubbele vaarbevoegdheid die van 'maritiem officier' (zowel stuurman als scheepswerktuigkundige).

Met de komst van de domeinbeschrijving *Maritime Operations* (2016), en het daarin opgenomen geactualiseerde beroepsprofiel, is de dubbele vaarbevoegdheid van Marof komen te vervallen. Dit geldt voor de vier Marof-opleidingen in Nederland die dit in samenwerking met het beroepenveld, waaronder met de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders, de Vereniging van Waterbouwers en Nautilus International, hebben besloten. Daarmee spelen de opleidingen in op de wens vanuit het beroepenveld, een gewijzigd beroepsprofiel (*Maritime Operations, 2016*) en de *Nederlandse Maritieme Strategie 2015-2025*². Samengevat vraagt het beroepenveld om op te leiden in één van de Marof-disciplines: stuurman of scheepswerktuigkundige.

De Ruyter Academy is in september 2016 gestart met een nieuw Marof-curriculum dat studenten opleidt voor één vaarbevoegdheid die van stuurman of van scheepswerktuigkundige. De dubbele bevoegdheid van maritiem officier komt daarmee vanaf cohort 2016 te vervallen. In Vlissingen studeren de eerste maritiem officieren met een enkele bevoegdheid af in 2020.

Eindkwalificaties

De eindkwalificaties van de opleiding zijn ontleend aan het beroepsprofiel van Marof (2009). De hierin beschreven eindkwalificaties zijn gebaseerd op het internationale STCW-verdrag³, dat is gepubliceerd door de International Maritime Organization (IMO) en door Nederland geratificeerd. Het STCW-verdrag en bijbehorende code beschrijft internationale normen voor zeevarenden voor onder andere het opleidingsniveau. Ook het nieuwe beroepsprofiel (2016) sluit aan op de internationale richtlijnen, i.c. het STCW-verdrag.

De opleiding heeft de eindkwalificaties destijds samen met het Maritiem Instituut Willem Barentsz (MIWB) van de NHL uitgewerkt in acht kerncompetenties en beschreven in het uitvoeringsreglement van het OER van de opleiding (*UR OER Marof 2015-2016*). Naast de acht landelijke competenties heeft de opleiding per 2012 een negende onderzoekscompetentie toegevoegd (zie bijlage 1) die is gebaseerd op de door HZ geformuleerde onderzoekscompetentie (*HZ Kader voor Praktijkgericht Onderzoek, 2011*). Dit waardeert het panel als goed.

De opleiding heeft de eindkwalificaties uitgewerkt in 'curriculumkalenders' per leerjaar. In een 'Dublin descriptor dekkingsmatrix' maakt de opleiding inzichtelijk binnen welke cursussen op welk niveau aan welke Dublin descriptor wordt gewerkt. Hiermee borgt de opleiding het beoogde hbo-bachelorniveau. Samen met de curriculumkalenders biedt de dekkingsmatrix een adequate operationalisering naar uitgangspunten voor het curriculum en toetsen en beoordeling.

Profilering

Marof biedt een aantal onderscheidende minoren en onderzoeksprojecten vanuit het projectencentrum Duurzaam Schip: projectencentrum Sustainable Shipping. Hier vinden onderzoeksprojecten plaats die zijn gericht op verbetering en innovatie van bijvoorbeeld veiligheid, kosteneffectiviteit, milieu en human resource management. De projecten worden

² De Nederlands Maritieme Strategie 2015- 2025 (januari 2015): integraal kader voor het rijksbrede beleid voor de maritieme cluster.

³ STCW: International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers, 1978 as amended. De competenties uit het Nederlandse beroepsprofiel zijn aan het STCW gerelateerd.

geïnitieerd door rederijen, de overheid en andere maritieme bedrijven. Onderwerpen zijn bijvoorbeeld 'augmented reality; verbetering van scheepsveiligheid' en 'luchtsmering'. Studenten uit semesters 6 en 7 kunnen deelnemen aan projecten van het Duurzaam Schip. Voor verdere versterking van onderzoek en onderwijs sluit Marof aan bij RAAK-projecten via de NHL. Dit krijgt naar verwachting meer concreet vorm in de loop van 2018.

De aansluiting van de Zeeuwse Marof-opleiding op vervolgopleidingen is naar het oordeel van het panel goed. De HBO-Monitor (2016) laat zien dat de opleiding een goede voorbereiding biedt op de arbeidsmarkt. Studenten kunnen met het diploma nagenoeg direct een passende baan vinden. Enkele afgestudeerden besluiten door te studeren (zie standaard 4).

Samenwerking Marof-cluster en het beroepenveld

Vier keer per jaar voeren de vier Marof-opleidingen een clusteroverleg. In dit clusterverband stemmen de opleidingen af over de manier waarop zij de inhoud en het niveau van de beoogde eindkwalificaties vertalen naar opleidingsprogramma's. Ook vindt overleg over het eindniveau plaats. In het voorjaar van 2016 vond een eerste uitwisseling van eindwerkstukken plaats. Het panel heeft vernomen dat dit inzicht gaf in de verschillende wijzen van afstuderen en hoe dat beoordeeld wordt.

Het panel stelt verder vast dat de Marof, naast het clusteroverleg, regelmatig en op verschillende manieren overleg voert met het landelijke en regionale werkveld. Zo heeft de opleiding een eigen beroepenveldcommissie die twee keer per jaar bijeenkomt en de opleiding adviseert over curriculuminhoud. In deze commissie hebben relevante marktpartijen zitting.

Daarnaast werkt de opleiding intensief samen met zogeheten ketenpartners (Van Oord, Jumbo Shipping, Loodswezen, Wagenborg, SPM, KNVTS, IMarEst, Damen, Rijkswaterstaat en anderen). Een deel van hen participeert in de beroepenveldcommissie. Deze ketenpartners worden naar behoefte uitgenodigd. Bijvoorbeeld om deel te nemen aan de scheepvaartdag van de Marof HZ waarop studenten kunnen kennismaken met verschillende bedrijven voor bijvoorbeeld hun stage. Ook is een vertegenwoordiger uit het beroepenveld de voorzitter van de opleidingscommissie van Marof.

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel stelt vast dat de opleiding een helder profiel nastreeft waarbinnen studenten worden opgeleid tot maritieme professionals. Afgestudeerden dienen te beschikken over de nodige maritieme (nautische en/of technische) kennis en kunde en worden goed voorbereid op het werken op een schip: zij leren een schip veilig van a naar b brengen, volgens internationale richtlijnen en met de juiste communicatievaardigheden.

Het panel stelt verder vast dat de eindkwalificaties van de opleiding direct zijn afgeleid van het landelijke opgestelde kader voor Maritiem Officier (2009 en 2016). De opleiding heeft de eindkwalificaties op heldere wijze uitgewerkt in competenties op hbo-bachelorniveau en een eigen onderzoekscompetentie toegevoegd. De eindkwalificaties sluiten aan op de internationale normen die gelden voor het beroep. Ook heeft de opleiding de eindkwalificaties afgestemd op ontwikkelingen die spelen binnen het eigen nautische werkveld in de regio via raadpleging van de eigen beroepenveldcommissie en andere partijen uit het netwerk van de opleiding. Aanvullend op het profiel biedt de opleiding een paar interessante minoren aan.

Op grond van de sterke uitwerking van de eindkwalificaties, de aandacht voor onderzoekend vermogen daarin en de aansluiting op actuele ontwikkelingen in het beroepenveld komt het panel tot het oordeel **goed**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel over de onderwijsleeromgeving. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Programma

Ten tijde van de visitatie zit de opleiding in een proces van verandering en vernieuwing. De opleiding is een nieuw curriculum gestart per 2016-2017 met de monodisciplines stuurman en scheepwerktuigkundige als afstudeerrichtingen. Dit als gevolg van het nieuwe profiel (2016). Het nieuwe curriculum rolt jaarlijks verder uit. Tijdens de visitatie loopt het eerste studiejaar van het nieuwe curriculum. Daarnaast staat de opleiding voor een verhuizing terug naar de eigen plek aan de boulevard in Vlissingen en is zij druk doende met de aanschaf van nieuwe opleidingsfaciliteiten (geavanceerde simulatoren; in werking per 1 mei 2017) die te zijner tijd met de opleiding mee verhuizen naar de onderwijslocatie aan de boulevard.

Zoals de maritiem officier onderhoud pleegt aan het schip terwijl het vaart, voert de opleiding veranderingen (vernieuwingen) door terwijl het onderwijs doorgaat. Inhoudelijk verandert er niet heel veel. Evenals de 'brede Marof' gaat het nieuwe curriculum uit van een brede technische basis. Door het verdwijnen van de dubbele vaarbevoegdheid wordt nu eerder in het curriculum ingezoomd op de specialisaties. Daarnaast worden wat accenten versterkt. Het eerste jaar bestaat nog steeds uit veel gezamenlijk onderwijs (beide disciplines samen en soms met studenten van Logistics Engineering). In het tweede jaar volgt een differentiatie in de gekozen richting, waarbij de andere discipline ook ruime aandacht krijgt.

Inhoud programma

Het programma van Marof is vanaf het begin (voor beide disciplines) gericht op het bieden van een gedegen maritieme basiskennis. In de eerste twee jaar komt de student zowel met de theorie als met de praktijk in aanraking. Hij gaat aan de slag met onderwerpen als navigatie, stabiliteit, voortstuwing, elektrotechniek en praktijk als bankwerken en lassen. Verschillende veiligheids cursussen worden geboden, bijvoorbeeld over brandbestrijding en overlevingstechnieken. Daarnaast varen studenten korte periodes mee aan boord van verschillende schepen. Op die manier ontwikkelen studenten al snel in de opleiding een brede blik over het maritieme werkveld. Studenten passen de opgedane kennis toe in praktijksituaties om zo hun inzicht en vaardigheden te ontwikkelen. De opleiding maakt zoveel mogelijk gebruik van de authentieke beroepspraktijk. Vanaf de eerste schooldag vormt de maritieme setting het uitgangspunt voor studenten. Zij starten de eerste week van de opleiding met het varen aan boord van een koopvaardij schip en zien zo alle aspecten van het toekomstige werk direct in de praktijk. Naast het varen, maken simulaties deel uit van het onderwijs, evenals casuïstiek ingebracht door de (gast)docent.

In het derde jaar loopt de student stage aan boord van een zeegaand schip. Daarvoor solliciteert de student bij een rederij naar keuze. De opleiding ondersteunt studenten zoveel mogelijk in het verkrijgen van een stageplek. Dit omdat het aanbod van stageplaatsen krap is, dit in tegenstelling tot het aanbod van banen. De opleiding doet dat door studenten vanaf de start te motiveren en te stimuleren om de markt proactief te benaderen via deelname aan diverse marktgerichte evenementen (bijv. de scheepvaartdag op de zeevaartschool). Ook krijgen studenten sollicitatietrainingen en presentatiecursussen aangeboden. Tijdens de stage werkt de student aan een (kleine) onderzoeksopdracht die hij via de opdrachtgever verkrijgt en met deze verder afstemt. Met alle ervaringen die de student tijdens zijn stage heeft opgedaan, gaat hij in semester 7 weer aan de slag op de HZ.

In het vierde jaar kan de student zich verder specialiseren via een minor (verdiepen/verbreden). Ook in het toekomstige nieuwe curriculum zal dit zo zijn. De opleiding biedt een aantal interessante en kwalitatief goede minoren aan: Equipment Maintenance Techniques (EMT), Pilotage en Cargo die aansluiten op specialisaties techniek (EMT) en nautisch met een accent op het loodswezen (Pilotage). In de minor Cargo ligt het accent op lading en logistiek, een nauw verwant kennisgebied. Studenten kiezen doorgaans een minor van de opleiding. Ze kunnen ook voor een andere minor kiezen. De minorencatalogus bevat het volledige aanbod voor Marof-studenten. Het laatste half jaar brengt de student door aan boord van een koopvaardijship, cruiseschip of zeegaand werkschip. Hierop voert de student een afstudeeronderzoek uit. Een student kan bijvoorbeeld onderzoeken hoe het schip meer brandstof kan besparen om minder belastend te zijn voor het milieu. Daarbij valt het niet altijd mee voor een student om naast de werkstage aan boord voldoende tijd vrij te maken voor het onderzoek. Hiervoor stuurt de opleiding studenten nadrukkelijk op een goede planning.

Kennis en (onderzoeks)vaardigheden

Het panel heeft verschillende documenten van de opleiding bestudeerd en stelt vast dat studenten een gedegen nautische en technische basis krijgen, passend bij het beroep van maritiem ingenieur. Het panel vindt de literatuurlijst van voldoende kwaliteit. Een deel van de boeken wordt in het Engels aangereikt. Daarnaast zet de opleiding het bedrijfsleven in voor het verzorgen van gastcolleges over specifieke onderwerpen (bijv. manoeuvreren op de Schelde of chemicaliëntankers). In de uitvoering van het onderwijs is het panel van oordeel dat de opleiding nog sterker kan samenwerken met het werkveld door studenten bijvoorbeeld meer samen en/of in opdracht van het werkveld te laten werken. De opleiding zou zich mede hierdoor ook sterker kunnen profileren ten opzichte van de andere Marof-opleidingen. De band die de opleiding heeft met het werkveld en die het panel op zich goed vindt, kan volgens het panel diepgaander benut worden en worden verbreed naar andere spelers binnen het maritieme clusters (equipment leveranciers, onderhoudsbedrijven, werven, offshore, waterbouw, havens).

Het panel stelt vast dat de ontwikkeling van beroepsvaardigheden ruimschoots de aandacht krijgt in het programma. De opleiding heeft veel aandacht voor technische en communicatieve vaardigheden. Ook heeft de opleiding nadrukkelijk aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van de student via onderwijs gericht op bildung. Hiermee geeft de opleiding concreet invulling aan de ambitie van de hogeschool: de persoonlijke hogeschool.

De aandacht voor de toepassing van Engels, cultural awareness en onderzoeksvaardigheden is in het nieuwe curriculum versterkt in navolging van het nieuwe profiel (2016), zo blijkt uit een schematische weergave van het nieuwe curriculum. Het panel vindt dit een goede ontwikkeling.

Vooral het Engels vond het panel in het programma (oude) niet altijd even sterk uit de verf komen. Mede in het licht van de internationale context waarin afgestudeerden komen te werken, en de sterke ambitie van de opleiding (zie Schets van de opleiding), vindt het panel een investering daarvan in het nieuwe curriculum een positieve en passende ontwikkeling. In het huidige curriculum heeft de opleiding aandacht voor onderzoeksvaardigheden in verschillende cursussen en geïntegreerd in grotere opdrachten. De ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden wordt in het nieuwe curriculum de komende jaren nog sterker geïntegreerd met de ontwikkeling van beroepsvaardigheden. Dit waardeert het panel ook als een positieve ontwikkeling. Het panel herkent in het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken een ontwikkeling in het onderwijs op het gebied van de aandacht voor onderzoeksvaardigheden en de beoordeling daarvan. Deze ontwikkeling waardeert het panel positief.

Internationalisering (internationale oriëntatie)

Studenten worden opgeleid volgens internationale richtlijnen (zie standaard 1). Dit maakt dat ze na hun studie overal in de wereld aan de slag kunnen. Naast dat ze voor buitenlandse rederijen kunnen varen, geldt dat wanneer ze onder de Nederlandse vlag varen, ze dat ook doen over internationale wateren. Studenten hebben verschillende mogelijkheden om hun programma in een internationale context te volgen. De student bepaalt zelf waar hij gaat varen tijdens de stages. Daarbij werkt de student aan boord samen met mensen van verschillende nationaliteiten. Om studenten hierop voor te bereiden, krijgen zij de vanuit het STCW verplichte *marine vocabulary*. Deze moeten zij beheersen voor de stage. Zoals aangegeven is de aandacht voor Engels in het nieuwe curriculum aangescherpt, evenals cultural awareness.

Didactisch concept - Vormgeving programma

Zoals aangegeven ontwikkelen de studenten in voltijd de beoogde kwalificaties via het volgen van cursussen, het lopen van (vaar)stages, het volgen van minoren en het afstuderen. Het panel stelt vast dat de opleiding een mix van werkvormen inzet die past bij de lesstof van de cursussen. De in de cursussen opgedane kennis passen studenten toe in praktijkopdrachten en de stages waarin zij tevens kennis verder ontwikkelen. Dit gebeurt via een zogenaamde procesgestuurde benadering die de opleiding ontleend aan het didactisch concept waarvoor de hogeschool staat (*Student- en Procesgestuurd onderwijs, Onderwijskompas HZ*). Vanuit deze aanpak heeft de opleiding ook nadrukkelijk aandacht voor de persoonlijke ontwikkeling van de student. Naast de genoemde bildungsaspecten, die er - kort gezegd - op gericht zijn de student een man/vrouw van de wereld te maken, heeft iedere student een eigen studieloopbaancoach. De studieloopbaancoach fungeert als eerste aanspreekpunt voor de student gedurende de opleiding en voor vragen rondom de persoonlijke competentieontwikkeling, het maken van studiekeuzes of eventuele studievertraging. Voor inhoudelijke vragen richten studenten zich in de eerste plaats tot hun vakdocenten.

Instroomeisen

De opleiding stelt instroomeisen voor toelating tot het programma. Deze zijn voor de twee specialisaties gelijk, vastgelegd in het *UR OER Marof* (2015-2016) en vermeld op de website van de opleiding. Havisten en vwo'ers met het profiel Natuur & Techniek zijn zonder meer toelaatbaar, dat geldt ook voor studenten met een verwant mbo-diploma (niveau 4). Wanneer een aspirantstudent van het vwo of de havo niet voldoende wis- en/of natuurkunde heeft gehad, moet

hij verplicht wis- en/of natuurkunde schakelcursussen volgen. De opleiding raadt studenten met een mbo-diploma aan bijlessen wis- en/of natuurkunde te volgen die de HZ biedt. Naast de diploma-eisen geldt voor iedere student dat hij, voor de start van de studie, moet slagen voor een medische keuring. In de keuring wordt gekeken of de student aan de eisen voor kapiteins en stuurlieden voldoet. De keuring kan alleen uitgevoerd worden door artsen die hiervoor zijn aangewezen door de Inspectie Leefomgeving en Transport. Verder biedt de opleiding de mogelijkheid in te stromen aan voor aspirant studenten die niet aan de diploma-eisen voldoen en 21 jaar of ouder zijn. Zij kunnen met de opleiding starten wanneer zij het toelatingsonderzoek 21+ positief afronden (evenals de medische keuring).

Docenten

Uit het personeelsoverzicht van de medewerkers van Marof blijkt dat de medewerkers betrokken bij de opleiding beschikken over goede kwalificaties. Van de negen docenten zijn er vijf ingenieur (ing.) en hebben vier een master afgerond (MSc). Drie docenten volgen ten tijde van de visitatie een masteropleiding. Naar verwachting hebben zij deze in de loop van 2018 afgerond. Via scholing en werkervaring zijn docenten didactisch bekwaam. Vanaf 2017 gaan docenten in groepen op voor de Basis Kwalificatie Examinering (BKE).

Docenten benutten professionaliserings- en scholingsmogelijkheden om hun vak en didactische vaardigheden te onderhouden. Docenten beschikken allemaal over een uitgebreid netwerk in het beroepenveld. Deze relaties worden benut voor de inzet van gastsprekers over specifieke onderwerpen (*Overzicht gastlezingen 2015-2016*). Het panel raadt de opleiding aan om waar mogelijk de betrokkenheid van het werkveld bij de uitvoering van het onderwijs verder te benutten en zo de actuele praktijk nog sterker naar binnen te halen. Bijvoorbeeld door experts uit te nodigen op het gebied van innovatieve scheepsequipment, reparatie- en onderhoudsconcepten, of door vanuit het projectencentrum Duurzaam Schip samen te werken met het brede werkveld op actuele thema's. Daarbij hoeft de opleiding zich niet te beperken tot het directe werkveld in Zeeland.

De docent/studentratio (1:25) is toereikend. De veranderingen waar de opleiding mee bezig is dan wel voor staat, doen een beroep op de formatie. De HZ heeft de opleiding daar extra in voorzien. Desondanks ervaren docenten een werkdruk. Het resultaat van de verschillende vernieuwingen geeft docenten dusdanig veel voldoening dat de werkdruk niet als een probleem wordt ervaren, zo blijkt uit de gevoerde gesprekken. Ook het ziekteverzuim is laag.

Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat ze hun docenten erg kundig vinden op hun vakgebied. Het spreekt studenten bovenal aan dat docenten goed kunnen spreken vanuit werkervaring (de praktijk). Daarnaast vinden studenten de docenten en hun begeleiders goed benaderbaar en bereikbaar. Studenten zijn daarover zeer tevreden.

Opleidingsspecifieke voorzieningen

De Marof wordt tijdelijk aangeboden vanaf de hoofdlocatie van de HZ in Vlissingen. Het panel heeft een rondgang langs de faciliteiten gehad en stelt vast dat de opleiding beschikt over specifieke voorzieningen die de student in staat stelt om de beroepscompetenties te ontwikkelen en de student ook in aanraking laat komen met complexe situaties. In en bij het hoofdgebouw

beschikt de opleiding over een machinekamer practicum en een machinekamer simulator. Daarnaast beschikt de opleiding op de locatie aan de boulevard over een aantal radarsimulatoren en een brugsimulator.

De Marof gaat naar verwachting in de tweede helft van 2018 verhuizen naar de leslocatie aan de boulevard in Vlissingen die dan volledig gerenoveerd en gemoderniseerd is en direct aan het water gelegen is waar de schepen waarvoor studenten opgeleid worden, voorbij trekken. Naar deze verhuizing wordt erg uitgekeken door zowel personeel als studenten, zo stelt het panel vast. Dit omdat de uitstraling van de nieuwe locatie heel erg goed past bij de identiteit van de opleiding en daarmee een mooi visitekaartje is voor de HZ als geheel.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat het profiel van de opleiding het uitgangspunt vormt voor de inrichting van het programma. Het panel herkent dat de opleiding in de verschillende onderwijseenheden (cursussen, minoren, stages en afstuderen) een gewenste interactie tussen theorie en de praktijk en tussen docenten en studenten realiseert. Het curriculum gaat daarbij uit van passende theorieën en inzichten. Daarbij kan de opleiding volgens het panel de betrokkenheid vanuit het werkveld versterken.

Met de invoering van het nieuwe curriculum per 2016-2017, waarvan het eerste studiejaar draait tijdens de visitatie, krijgen onderdelen zoals Engels, cultural awareness en onderzoek meer aandacht, al dan niet geïntegreerd met de ontwikkeling van beroepsvaardigheden. Het panel vindt dit een positieve en passende ontwikkeling. Dit onder andere in het licht van de gestelde ambitie van de opleiding.

De kwaliteit van het personeel beschouwt het panel als goed om het curriculum te verzorgen en verder te ontwikkelen, waarbij het wel opmerkt dat een aantal goede zaken voor verdere professionalisering van personeel (ook) in ontwikkeling zijn.

De practica en simulatoren bieden uitstekende mogelijkheden voor studenten om specifieke beroepsspecifieke competenties te ontwikkelen. Met de aanstaande verhuizing wordt dit alleen maar beter.

Alles overziend biedt de opleiding Maritiem Officier een prima programma dat door een kundig en gedreven team wordt ontwikkeld en verzorgd. De materiële faciliteiten en studiebegeleiding zijn volgens het panel goed. Op grond van de kwaliteit van de inhoud van het curriculum, en omdat vernieuwingen daarin weliswaar veelbelovend zijn, maar grotendeels nog doorgevoerd gaan worden, ontvangt de opleiding voor standaard 2 het oordeel **voldoende**.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van toetsing. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **voldoende**.

Systeem van toetsing

De opleiding Maritiem Officier volgt de kaders van de HZ voor een adequate manier van toetsen en beoordelen (*HZ Toetsbeleid*, 2016). Centraal in de toetsing staat dat de competenties en de daarvan afgeleide deeltaken via een mix van toetsvormen op verschillende niveaus en verschillende momenten worden afgetoetst. Via het toetsprogramma en het toetsplan per cursus is geborgd dat de opleiding de doelstellingen (competenties en deeltaken) toetst, zo stelt het panel vast.

Het panel stelt verder vast dat per cursus is beschreven op welke leerdoelen/competenties de student beoordeeld wordt, via welke toetsvorm, hoeveel EC er aan de toets is gekoppeld, en of het een groeps- of individueel werk betreft. Ook is het afnamemoment, het bodemcijfer en de wegingsfactor voor de student in de cursusbeschrijving te vinden. Studenten zijn tevreden over de criteria en richtlijnen, zo blijkt uit het gesprek met het panel uit ook de tevredenheidsscores in de *Nationale Studenten Enquête* zien (2015).

De docenten ontwikkelen toetsen en examens. Voorgenoemde kaders gelden hierbij als vertrekpunt. Voor de toetsen geldt dat deze, voordat ze worden ingezet, zoveel mogelijk door docenten onderling worden gecontroleerd. Dit gebeurt aan de hand van het controledocument 'collegiale check'. Via deze check wordt nagegaan of de toets aansluit op de leerdoelen. Ook wordt nagegaan of bij iedere schriftelijke toets een antwoordmodel zit.

Voor een uniforme werkwijze in beoordelen, gebruiken examinatoren zoveel mogelijk dezelfde beoordelings- en nakijkmodellen. Verder worden de afstudeeropdrachten altijd door twee docenten, en wanneer nodig door drie, beoordeeld (zie ook standaard 4).

Het panel stelt verder vast dat examinatoren aan het eind van ieder blok de examenresultaten bespreken. In deze afstemming worden kwalitatieve aspecten rondom toetsing nader afgestemd. Sinds het voorjaar van 2016 kalibreert de opleiding ook met de andere Marof-opleidingen. Dit gaat specifiek over de borging van het eindniveau en het afstudeer- en beoordelingsproces. Het panel waardeert de wijze waarop docenten zorgen voor kwalitatief goede toetsen en daarop toezien. De verschillende overleggen en de onderlinge afstemming vindt het panel goed. Het is een klein team van experts en zij weten elkaar snel te vinden, zo blijkt overtuigend uit het gesprek met docenten. Het panel vindt ook dat, op basis van de bestudeerde materialen, docenten (examinatoren) nog wat secuurder kunnen werken volgens de eigen richtlijnen, en elkaar daar dus ook op zouden moeten aanspreken/corrigeren.

Het panel stelt vast dat de opleiding een variatie aan toetsvormen inzet. Bijvoorbeeld schriftelijke en digitale kennistoetsen, casustoetsen, varen, simulatorassessments, verslagen, logboeken en presentaties. Het panel heeft een selectie van schriftelijke toetsmaterialen en studentproducten en beoordelingen ingezien en constateert dat kennis op voldoende niveau wordt afgetoetst. Het

aanbod van toetsen beschouwt het panel als relevant voor de te toetsen competenties (en deeltaken) en voldoende gevarieerd.

Het panel stelt vast dat de studenten in de propedeuse meer schriftelijke en digitale toetsen krijgen, gericht op het toetsen van kennis en inzichten en dat in de hoofdfase beroepstaken vaker centraal staan in de toetsing. Ook is duidelijk dat de richtlijnen vanuit het STCW-verdrag worden afgetoetst. In de bestudeerde toetsmaterialen heeft het panel een paar kleine omissies aangetroffen (in toetsproces). In de toetsuitvoering vond het panel de wijze waarop de reflectieverslagen zijn beoordeeld mager. Zo voldeden enkele verslagen niet aan de gestelde criteria voor reflectieverslagen en werden deze wel als voldoende gewaardeerd. De gesprekken met docenten en vertegenwoordigers van onder andere de deoltoetscommissie bevestigden dat de procedures rondom toetsing verder worden geprofessionaliseerd en geformaliseerd. Het panel stelt vast dat er duidelijk wordt gewerkt vanuit vaststaande richtlijnen. In de finesses (in de uitvoering) en de controles (proces) kan nog een slag gemaakt worden. Zo heeft het panel begrepen dat het toezicht vanuit de deoltoetscommissie op de formele collegiale check nog gaat plaatsvinden.

Borging toetsing: (deel)examen- en (deel)toetscommissie

De HZ heeft een centrale examen- en een centrale toetscommissie die op hogeschoolniveau opereren. Binnen de academie ziet de dealexamencommissie toe op een correcte uitvoering van de OER en het uitvoeringsreglement en de logistiek rondom toetsing (*Jaarverslag dealexamencommissie 2015*). De docenten ontwikkelen de toetsen en de bijbehorende formulieren. Zij zorgen in de eerste plaats voor de kwaliteit.

Het panel heeft documentatie van de commissies bestudeerd en een gesprek gevoerd met vertegenwoordigers van de verschillende commissies. De dealexamencommissie ziet toe op de kwaliteit van de toetsen. Het panel constateert dat deze commissie, conform haar wettelijke taak, allerlei individuele verzoeken van studenten afhandelt, zoals een verzoek om een extra herkansing of een vrijstelling. Het functioneren van de deoltoetscommissie is een jaar gestagneerd, maar loopt sinds 2016-2017 weer. Volgens een eigen auditprogramma houdt de deoltoetscommissie toezicht op de processen die met toetsing te maken hebben (*Auditprogramma deoltoetscommissie DRA, juni 2016*). Zij gaat onder meer via steekproeven na of de toetsleerlijn klopt. De eerstvolgende audit zal gericht zijn op de kwaliteit van toetsontwerp en of deze conform afspraken door docenten (examinatoren) wordt opgesteld. Daarvoor zal de deoltoetscommissie de procedure evalueren en waar nodig verbeteren.

Het panel stelt vast dat de dealexamencommissie en de deoltoetscommissie afstemmen met de centrale examen- en toetscommissies. Deze centrale commissies beschikken, evenals de deelcommissies, over de nodige toetsdeskundigheid. Op dit moment beschikt de voorzitter van de deoltoetscommissie over de kwalificatie SKE. In scholing van andere examinatoren op dit gebied (BKE en SKE) wordt volgend schooljaar verder geïnvesteerd. Ten slotte stelt het panel vast dat de studenten de dealexamen- en de deoltoetscommissie voldoende bereikbaar vinden.

Overwegingen en conclusie

Het panel stelt vast dat de opleiding competenties en deeltaken gedurende de vier studiejaar op verschillende momenten op verschillende beheersingsniveaus aftoetst. Daarbij zet de opleiding een variatie aan toetsvormen in die in voldoende mate aansluiten op het onderwijsmodel. In het cursusmateriaal zijn de uitgangspunten voor de toetsing helder beschreven voor de studenten. Dat wordt in de gesprekken met studenten bevestigd. Docenten (cursuseigenaar), in

de rol van examinator, zorgen in de eerste plaats voor kwalitatief goede toetsen. Zij stemmen onderling af. Zij doen dat vooral informeel en dat kan ook goed binnen de kleine setting van de opleiding. Echter, het panel heeft ook een paar kleine onvolkomenheden in de procedure rondom toetsing waargenomen. De deoltoetscommissie zal op het juist toepassen van de afgesproken richtlijnen gaan toezien. Deze commissie gaat dat doen vanuit een auditplan, dat er prima uitziet volgens het panel. Ook beschikt de deoltoetscommissie, evenals de deexamencommissie, over de nodige toetsdeskundigheid.

Alles overziend zorgt het systeem van toetsing ervoor dat de opleiding waarmaakt dat de doelstellingen op de juiste manier en het juiste niveau worden getoetst. Bij de ontwikkeling van toetsing stemmen docenten met elkaar af. Ook informeert de opleiding studenten adequaat. Daarbij stelt het panel vast dat de opleiding in een ontwikkelfase zit naar verdere professionalisering en formalisering en waarbij, volgens het panel, nog wat omissies in de toetsuitvoering verholpen kunnen worden.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Dit hoofdstuk beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel op het gebied van het gerealiseerde niveau. De opleiding ontvangt voor deze standaard het oordeel **goed**.

Resultaten van afgestudeerden

Wijze waarop beoogde eindcompetenties worden gerealiseerd

Studenten werken in het laatste studiejaar aan de competenties op het beoogde bachelorniveau. In het laatste semester worden alle eindcompetenties beoordeeld via de afstudeerstage. Dit gebeurt via 1) de afstudeerscriptie (incl. presentatie) en 2) het voltooiën van de operationele taken (STCW Operational Task) via een werkplekassessment en een reflectieopdracht tijdens de afstudeerstage. In onderstaande tabel is weergegeven op welke manier de eindcompetenties worden getoetst op het eindniveau.

SEMESTER 8: AFSTUDEERSTAGE MARITIEM OFFICIER

Competentie(s)	Omschrijving toets	(Deel-)toetsen	
Competentie 1 t/m 8 (STCW-competenties)	Afstudeerstage	STCW Operational Task (werkplekassessment)	V
		Logboek <i>sailing days</i>	V
		Reflectieverslag <i>on board</i>	50%
Competentie 9 (onderzoekscompetentie)	Afstudeeronderzoek	Onderzoeksvoorstel	V
		Afstudeerscriptie + presentatie	50%

Het panel stelt vast dat de opleiding een mix aan toetsen inzet voor de beoordeling van het eindniveau. Dit waardeert het panel als goed. De verschillende elementen worden ook afzonderlijk beoordeeld. De richtlijnen en criteria voor de vaststelling hiervan zijn helder beschreven (*Training Record Book 2015-2016*, *Stagegids 2015-2016* en de *Studentenhandleiding afstuderen De Ruyter Academy*, 2014).

De afstudeerstage wordt via verschillende deelttoetsen beoordeeld. De student moet de verschillende taken uitvoeren, zoals opgenomen in het Trainings Record Book. Dit zijn technische handelingen die worden afgetekend door de begeleider op het schip. Daarnaast moet de student conform de STCW-eisen een logboek bijhouden om aan te tonen dat hij aan de wettelijke vereiste vaardagen voldoet. Via het reflectieverslag spiegelt de student aan de hand van de competenties en middels een STARRT-formulier op zijn eigen functioneren en handelen. Deze zelfreflectie maakt deel uit van het eindgesprek op school. De student moet alle drie de onderdelen positief afronden om de afstudeerstage positief af te sluiten.

Voor het afstudeeronderzoek moet de student een afstudeervoorstel opleveren, dat positief beoordeeld moet worden voor de student aan zijn afstudeeronderzoek begint (go-no go). Eisen en inleverdata zijn in de afstudeerhandleiding opgenomen. De afstudeerscriptie wordt vervolgens beoordeeld door twee docenten (examinatoren). Indien mogelijk zijn dit een technisch en een

nautisch docent, zo geeft de opleiding aan. Daarnaast geldt de richtlijn dat wanneer één van de twee examinatoren het werk lager dan een zes beoordeelt, een derde beoordelaar wordt ingezet. Na een positieve beoordeling volgt een eindgesprek waarin de student zijn afstudeerwerk presenteert en verdedigt.

Via de afstudeerstage (het reflectieverslag) krijgen de beoordelaars ook inzicht in de waardering van de stagebegeleider over het functioneren van de student op het schip. Dit wordt als informatie meegenomen in de eindbeoordeling. De examinatoren bepalen het uiteindelijke eindoordeel. Het panel heeft gezien dat er sinds het afgelopen jaar nieuwe beoordelingsformulieren zijn. Deze bieden een goed houvast. Ook de inzet van het STARRT-formulier per 2015-2016 beschouwt het panel als een verbetering van de kwaliteit van de reflectieverslagen. Alumni zijn tevreden over de richtlijnen, deze zijn helder en bieden houvast gedurende het traject, zo geven zij aan in het gesprek.

Eindproducten afgestudeerden

Het panel heeft voor de beoordeling van het gerealiseerde niveau van de opleiding Maritiem Officier vijftien sets van eindwerkstukken bestudeerd. Deze zijn geselecteerd op basis van een groslijst van afgestudeerden van de afgelopen twee afstudeercohorten. De dossiers bevatten resultaten van voornoemde eindproducten, inclusief de beoordelingen. Het panel waardeert de inhoudelijke kwaliteit over de hele linie als een goede afspiegeling van wat van een maritiem officier verwacht mag worden. In de producten staan relevante en actuele onderwerpen centraal waarbij de rol van maritiem officier duidelijk uit de verf komt. Het panel kan zich ook goed vinden in de gegeven oordelen. Het niveau van de aangetoonde beroepscompetenties vond het panel bovenal positief. Op basis hiervan stelt het panel vast dat afgestudeerden goed in staat zijn een schip veilig van a naar b te brengen. Ook de inhoud van de onderzoeksverslagen vindt het panel van prima kwaliteit. Daarbij merkt het panel op dat niet alle onderwerpen zich even goed lenen voor een bepaalde diepgang en dat dit in sommige gevallen geaccepteerd wordt, omdat het onderzoek wordt verricht voor het aantonen van één van de negen eindcompetenties en de mogelijkheden om uitgebreide onderzoeken te verrichten op een schip soms wat ingewikkeld liggen. Dat begrijpt het panel goed, en dat voor ogen hebbende, is het panel van oordeel dat de eindwerkstukken aantonen dat de studenten de eindcompetenties over de hele linie op een goed niveau bereiken.

Functioneren afgestudeerden

De meeste afgestudeerden gaan varen. In tegenstelling tot het moeilijk kunnen verkrijgen van een stageplek, kunnen afgestudeerden zo aan de slag als maritiem officier. Er bestaat zelfs een baangarantie voor afgestudeerden van deze opleiding. Daarbij laat de HBO-Monitor (2016) zien dat de opleiding studenten goed voorbereidt op een passende baan. Dit geven studenten en alumni ook aan in het gesprek met het panel waarbij zij zeggen dat zij zich tevens goed toegerust voelen voor een baan aan de wal.

Een bescheiden deel van de afgestudeerden is gaan doorstuderen en doet dat bijvoorbeeld aan de TU Delft (opleiding Maritieme Techniek), de Universiteit Gent (Master Maritime Science) of - na enige jaren werkervaring - op Terschelling (Master of Marine Shipping Innovations). Zij ervaren een passende aansluiting van de betreffende master op hun bachelor.

Vertegenwoordigers van het werkveld zijn zeer tevreden over de kwaliteit van afgestudeerden vanuit Vlissingen en de kwaliteit van de studenten in opdrachten, minoren en stages. Dit blijkt

onder meer uit de feedback die de opleiding ontvangt van verschillende partijen uit het beroepenveld met wie zij samenwerkt en van opdrachtgevers van stage- en afstudeeropdrachten. Enkele producten van alumni, die het panel ook heeft ingezien, worden daarbij als positieve voorbeelden aangehaald. Het panel onderschrijft de kwaliteit hiervan. Verder gaven de vertegenwoordigers van het werkveld, in het gesprek met het panel aan, alumni te waarderen om hun goede kennis, een praktijkgerichte mentaliteit en inzet en het kunnen werken in multidisciplinaire teams.

Overwegingen en conclusie

Het panel beschouwt de eindwerkstukken als indicatief voor het gerealiseerde eindniveau van de opleiding Maritiem Officier en waardeert de kwaliteit hiervan als goed. Over de hele linie oordeelt het panel positief over het eindniveau van de afgestudeerden. Daarnaast sluit de opleiding goed aan op universitair (technisch) vervolgonderwijs en sluit de opleiding goed aan op het werkveld waar alumni met hun diploma zeer snel een baan vinden.

Daarnaast blijkt het gerealiseerd niveau en de tevredenheid daarover uit de feedback van alumni en vertegenwoordigers van het werkveld. Laatstgenoemde is over de hele linie tevreden over de kwaliteit van afgestudeerden.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoende
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoende
<i>Standaard 4 Gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Goed

Weging en conclusie

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Het eindoordeel over de opleiding als geheel is goed.

De opleiding leidt goed maritiem officieren op. In zijn kern maakt dat deze opleiding tot een goede opleiding. Daarbij vindt het panel de kwaliteit van de inhoud van programma, personeel en voorzieningen toereikend. Het ziet ook dat in de processen rondom de inhoud van de opleiding (programma, personeel, voorzieningen) veel in ontwikkeling is. Daarbij vindt het panel dat de opleiding kan winnen in het versterken van de eigen identiteit, onderscheidend vermogen. Derhalve beoordeelt het panel de standaarden 2 en 3 als voldoende, waarbij het opmerkt dat de kwaliteit van het vernieuwde curriculum veelbelovend is.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de hbo-bacheloropleiding Maritiem Officier van HZ University of Applied Sciences als **goed**.

Aanbevelingen

Het panel geeft de opleiding de volgende aanbevelingen mee:

Algemeen

- Het panel heeft opgemerkt dat er veel tegelijk in ontwikkeling is. Het panel gunt de opleiding vooral een moment van rust om pas op de plaats te maken voor de uitvoering van de gewenste kwaliteit, maar ook om te focussen op de gestelde ambitie. Het panel raadt aan daar duidelijke keuzes in te maken.
- De opleiding kan volgens het panel meer aandacht geven aan de profilering van de opleiding in de markt door explicietere onderscheidende keuzes te maken. Bijvoorbeeld door in het curriculum meer aandacht te bieden voor specialisaties in scheepstypen (jachten, cruise schepen, etc.).

Standaard 2

- Het panel beveelt de opleiding aan in de uitvoering van het onderwijs nog sterker de samenwerking met het werkveld te benutten, door studenten bijvoorbeeld meer samen en/of in opdracht van het werkveld te laten werken (zie hiervoor de genoemde voorbeelden bij standaard 2).
- In het licht van de gestelde ambitie om maritiem officieren op te leiden die behoren tot de beste van de wereld, beveelt het panel aan om de opleiding nog meer vanuit een internationaal perspectief te bekijken, inclusief de overweging om de opleiding (fasegewijs) in de Engelse taal aan te bieden. Dus het gebruik van het Engels in de opleiding te versterken, dat kan geleidelijk.

Standaard 3

- De opleiding kan naar de mening van het panel strikter toezien op handhaving van de eigen criteria in de beoordeling; c.q. het consistent en helder invullen van de beoordelingsformulieren conform de eigen richtlijnen.
- In het verlengde van het vorige meer algemene aandachtspunt raadt het panel de opleiding ten slotte aan de kalibreersessies (intern) te benutten om docenten allemaal op een lijn te krijgen op het beoordelen van het onderzoek van de studenten, en daarbij meer aandacht te geven aan de netheid van werken door studenten.

Bijlagen

Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding

Opleidingsspecifieke beroepscompetenties

Competenties	Deeltaken	
1	1.1	Planning a voyage
	1.2	Watch keeping
	1.3	Manoeuvring
	1.4	Respond to emergencies
2	2.1	Plan and ensure safe loading, stowage, securing, care during the voyage and unloading of cargoes.
	2.2	Monitor the loading, stowage, securing and unloading of cargoes and their care during the voyage.
	2.3	Inspect and assess reported defects and damages to cargo spaces, hatch covers and ballast tanks and take appropriate action.
3	3.1	Monitor and control compliance with legislative requirements and measures to ensure the protection of the marine environment.
	3.2	Monitor and control compliance with legislative requirements and measures to ensure safety of life at sea.
	3.3	Maintain seaworthiness of the ship.
	3.4	Maintain security of the ship, ship's crew and passengers.
	3.5	Organize and manage the crew.
4	4.1	Operate, start up and shut down main propulsion machinery, including associated systems and machinery.
	4.2	Operate auxiliary machinery and pumping system (incl fuel & ballast) including associated control systems
	4.3	Monitor, evaluate and optimise performance and capacity of engine equipment systems and services.
5	5.1	Operate electrical equipment.
	5.2	Test electrical and electronic (control) equipment.
	5.3	Operate and optimise all control systems.
	5.4	Faultfinding and repair of all control systems.
6	6.1	Perform minor maintenance on marine engineering systems including control systems.
	6.2	Organize and maintain maintenance and repair procedures and surveys.
	6.3	Detect and identify the cause of machinery malfunctions and correct faults.
	6.4	Ensure safe working practices (in practice).
	6.5	Maintain the operational condition of life-saving, fire-fighting and other safety systems.
	6.6	Maintenance of electrical equipment.
	6.7	Use of tools & materials for maintenance and repair on ships
7	7.1	Transmit and receive information using GMDSS subsystems and equipment and fulfilling the functional requirements of GMDSS.
	7.2	General communication relevant to navigation.
8	8.1	<i>Survive at sea in the event of ship abandonment</i>
	8.2	Prevent, control and fight fires on board.
	8.3	Apply, organize and manage the provision of medical care and first aid on board ship.

De HZ-onderzoekscompetentie

“Een hbo-student moet kunnen aantonen dat hij een complexe praktijkopdracht in een complexe context zelfstandig kan onderzoeken, waarbij hij zelf een keuze maakt uit relevante methodieken”
(HZ-kader praktijkgericht onderzoek door studenten, 2012)

Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma

Programmaoverzicht studiejaar 2015-2016 (cohort 2012 t/m 2015)

LEERJAAR 1 (cohort 2015)

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Plan a voyage1+BVA / Navigational Watch 1 (CU03187)		Navigational Watch 1 (CU03197)	
Prepare for sea (CU03184)	Load the ship 1 (CU03186)	Load the ship 2 (CU03192)	Manoeuvre the ship (CU03190)
Prepare the Engine (CU03185)		ER watch 1 (CU03188)	
		Maintenance and repair 1 (CU03191)	
Mathematics and Physics 1 (CU03194)		Mathematics and Physics 2 (CU03195)	
		Desk Research (CU13432)	
Operational Skills 1 (Autocad) (CU06174)		Operational Skills 1(VCA-vol) (CU06174)	

LEERJAAR 2 afstudeervariant Maritiem Officier (cohort 2014)

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Plan a voyage 2 (CU03196)		Plan a Voyage 3(CU03197)	
Navigational Watch 2 (BVA) (CU03205)	Navigational Watch 2 (GMDSS) (CU03205)	Navigational Watch 2 (CU03205)	Navigational Watch 2 (CU03205)
Stability and Stress (CU03074)		Load the ship 3 (CU03206)	Tanker operations 1 (CU03208)
		ER watch 2 (CU03209)	ER watch 3 (CU03210)
Power systems (Electro) (CU03211)		Power systems (M&R) (CU3211)	
Maintenance and repair 2 (CU03213)			
		Safety (CU03207)	
Operational Skills 2 (CU03214)			

LEERJAAR 2 afstudeervariant Stuurman (cohort 2014)

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Plan a voyage 2 (CU03196)		Plan a Voyage 3 (CU03197)	
Navigational Watch 2 (BVA) (CU03205)	Navigational Watch 2 (GMDSS) (CU03205)	Navigational Watch 2 (CU03205)	Navigational Watch 2 (CU03205)
Stability and Stress (CU03074)		Load the ship 3 (CU03206)	Tanker operations 1 (CU03208)
Load the ship 4 (CU06175)			
Navigational watch 3 (CU06212)			
		ER watch 3 (CU03210)	
		Safety (CU03207)	
Operational Skills 2 (CU12199), Maritime English (CU6430)			

LEERJAAR 2 afstudeervariant Scheepswerktuigkundige (cohort 2014)

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Plan a voyage 2 (CU03196)			
Stability and Stress (CU03074)		Load the ship 3 (CU03206)	Tanker operations 1 (CU03208)
ER watch 2 (CU03209)		ER watch 3 (CU03210)	
Electronische meetsystemen (CU12094)		Maintenance and repair 3 (CU09003)	
Power systems (Electro) (CU03211)		Power systems (M&R) (CU03211)	
Maintenance and repair 2 (CU03213)			
		Safety (CU03207)	
Operational Skills 2 (CU12396), Maritime English (CU06430)			

LEERJAAR 3 alle afstudeervarianten

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
		Maintenance management (CU04345)	
Onboard training (CU03911, 3912, 3913, 3914)		Voyage management (CU04347)	
		Maritime operations (T+M+N) (CU07985 / 6 / 7)	
		Sustainability research CU013740	

LEERJAAR 4 alle afstudeervarianten

Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Minor Course 1			
Minor Course 2		Onboard training, inclusief afstuderen	
Sustainability research (CU013743)		CU12197 (Marof) CU12546 (HBM)	
VCC			

Bijlage 3 Rendementen

In-, door- en uitstroomgegevens

	2015	2014	2013	2012	2011
Instroom eerste jaar	59	89	59	70	72
Uitval eerste jaar	18 (30,5%)	32 (36,0%)	18 (30,5%)	23 (32,9%)	31 (43,1%)
Instroom tweede jaar	41 (69,5%)	57 (64,0%)	41	47	41
Uitval uit de bachelor	-	4 (4,5% instroom jr 1) (7,0% instroom jr 2)	4 (6,8% instroom jr 1) (9,8% instroom jr 2)	3 (4,3% instroom jr 1) (6,4% instroom jr 2)	8 (27,8% instroom jr 1) (19,5% instroom jr 2)
Rendement (aantal afstudeerders nominaal + 1 jaar)	-	-	3 (5,1% instroom jr 1) (7,3% instroom jr 2)	18 (25,7% instroom jr 1) (38,3% instroom jr 2)	20 (22,2% instroom jr 1) (48,8% instroom jr 2)
Nog actief bij de opleiding	41 (69,5%)	53 (59,6% instroom jr 1) (93,0% instroom jr 2)	34 (57,6% instroom jr 1) (82,9% instroom jr 2)	26 (37,1% instroom jr 1) (63,4% instroom jr 2)	13 (18,1% instroom jr 1) (31,7% instroom jr 2)

Peildatum: 29-9-2016

Contacturen

Onderstaande tabel weergeeft het gemiddeld aantal klokuren per week aan geprogrammeerde contacturen voor het studiejaar 2015-2016 van het cohort '15-'16 (semester 1 en 2), het cohort '14-'15 (semester 3 en 4). Het cohort '13-'14 (semester 5 en 6) en het cohort '12-'13 (semester 7 en 8).

Semester	Gemiddeld aantal klokuren (KU) per week aan geprogrammeerde contacturen		
	Schoolactiviteiten	Zelfstudie	Stage/afstuderen
1 (840 sbu)	500 (25 KU p.w.)	340 (17 KU p.w.)	-
2 (840 sbu)	480 (24 KU p.w.)	360 (19 KU p.w.)	-
3 (840 sbu)	300 (15 KU p.w.)	540 (27 KU p.w.)	-
4 (840 sbu)	240 (12 KU p.w.)	600 (30 KU p.w.)	-
5 (840 sbu)			1200
6 (840 sbu)	320 (16 KU p.w.)	520 (26 KU p.w.)	
7 (840 sbu)	Minor	Minor	Minor
	240 (12 KU p.w.)	600 (30 KU p.w.)	
8 (840 sbu)			1200

NB: de hoge studiebelasting in semester 5 en 8 wordt veroorzaakt door de verplichte te maken vaardagen (5 maanden) een de aanvullende stage- en afstudeeropdrachten. Uitgaande van 8 werk- en studieuren per dag x 150 dagen = 1200 studiebelastingsuren.

Gerealiseerde docent-studentratio

Peildatum	Studenten(aantallen)	Docenten (fte)	D/S-ratio
2014	220	8,8	25,0
2015	252	9.9	25,5

Aantal en opleidingsniveau docenten

	Bachelor (%)	Master (%)	PhD (%)
9 docenten (kernteam) (7,6 fte)	5 (en 3 volgen een masteropleiding)	8,8 (44,4%)	0

Peildatum: 29-9-2016

Bijlage 4 Deskundigheden leden visitatiepanel en lead auditor

Naam	Korte functiebeschrijving van de panelleden
De heer ir. J.J. Hopman	Hoogleraar Ontwerpen van Schepen en afdelingsvoorzitter Maritime & Transport Technology aan de Technische Universiteit in Delft.
Mevrouw ing. E.S. van der Vlist	Coördinator Opleiding en Trainingen bij STODEL
De heer ing. G.J Huisink MSc.	Oprichter en voorzitter 1 OCEAN Coöperatie U.A.
De heer L.N.A. van Leijden	Volgt de opleiding Maritiem Officier aan Maritiem Instituut Willem Barentsz (NHL).

Secretaris/coördinator

Naam	Gecertificeerd d.d.	E-mailadres
Mevrouw M. Snel BHRM & BEd	17 november 2010	snel@nqa.nl

Bijlage 5 Bezoekprogramma

Tijdstip	Onderwerp	Deelnemers
08:45 – 09:00 uur	Ontvangst	
09:00 – 09:30 uur	Presentatie verzorgd door opleiding	Frank Bordui , Managing Director De Ruyter Academy Bert Schollema MA MBA , Dean De Ruyter Academy Peter Harts MSc , opleidingscoördinator en docent zeemanschap
09:30 - 11:00 uur	Materiaalbestudering en voorbereiding	Panel
11.00 - 12.00 uur	Gesprek studenten (5) en alumni (3)	<p>Studenten</p> <p>Charles Lesieur, 1^e jaar, OC Jan Mastenbroek, 1^e jaar, OC Koen Paas, 3^e jaar, voorzitter studievereniging Nauta Leon Adriaanse, 3^e jaar, OC, MBO Sophie Vissia, 4^e jaar, OC</p> <p>Alumni</p> <p>Annebel Koornneef BSc, 2013 Lode Huigens BSc, 2014 Eline Craps BSc, 2015</p>
12:00 – 12:45 uur	Rondleiding deel I	<p>Bezoek specifieke opleidingsfaciliteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Machinekamer praktijk (Technum) - Machinekamer simulator, locatie: Scalda
	Open spreekuur	
12.45 - 13.30 uur	Overleg + lunch	Panel
13.30 - 14.30 uur	Gesprek docenten en examinatoren	<p>ing. Martijn Brederveld <i>Zeemanschap, Brugsimulator GMDSS</i> <i>SLC MBO-instroom</i></p> <p>Arie de Groot MSc <i>Maritieme techniek</i> <i>Afstudeercoördinator, SLC 4^e jaar</i> <i>Lid deoltoetscommissie</i></p> <p>ing. Jos Luteijn <i>Zeevaarkunde en zeemanschap</i> <i>Lid deelexamencommissie, SLC 2^e jaar</i></p> <p>Marius Meerburg MSc <i>Zeevaarkunde en zeemanschap</i> <i>Stagecoördinator, SLC 3^e jaar</i></p> <p>ing. Chantal Scheiberlich <i>Maritieme techniek</i> <i>Projectcentrum Duurzaam Schip, SLC 1^e jaar</i></p> <p>ing. Yvonne Vonk <i>Maritieme techniek</i></p>

		<p><i>Projectencentrum Duurzaam Schip, SLC 1° jaar</i></p> <p>ing. Ronald Eijlers <i>Zeevaartkunde en simulator</i> <i>SLC 1° jaar</i></p> <p>Björn Klaassen MS <i>Zeemanschap, maritieme logistiek</i> <i>SLC 2° jaar</i></p>
14.30 – 14.45 uur	Pauze	
14.45 - 15.15 uur	Gesprek opleidingsmanagement	<p>Frank Bordui, Managing Director De Ruyter Academy Bert Schollema MA MBA, Dean De Ruyter Academy Peter Harts MSc, opleidingscoördinator en docent zeemanschap</p>
15.15 – 15.45	Gesprek vertegenwoordigers werkveld	<p>Roelandt Mijnlief, OOS, voorzitter OC Arjen Poortvliet, Damen, BVC Huib de Looff, Anthony Veder, BVC Jaap Kramer, Maersk, BVC</p>
15.45 – 16.30 uur	Rondleiding deel II	<p>Bezoek specifieke opleidingsfaciliteit 'radarsimulator' <i>Locatie: HZ Boulevard Bankert 154</i> <i>Docent: ing. Jos Luteijn</i> <i>Inclusief korte schouw Brugsimulator?</i> <i>Locatie: Scalda Boulevard Bankert 130</i></p>
16.30 – 17.00 uur	Gesprek borging – leden deexamencommissie en deoltoetscommissie	<p>Gerda van den Beemt MEd, voorzitter deexamencommissie drs. Jan Prins, voorzitter deoltoetscommissie ing. Jos Luteijn, lid deexamencommissie (en nautisch docent)</p>
17.00 – 17.30 uur	Beoordelingsoverleg panel	
17.30 – 17.45 uur	Laatste gesprek opleidingsmanagement en terugkoppeling bevindingen	

Bijlage 6 Bestudeerde documenten

Aangeleverd bij Kritische Reflectie

Onderwijs- en Examenregeling HZ 2015-2016

Uitvoeringsregeling OER Maritiem Officier 2015-2016

Literatuurlijst 2015-2016

Overzicht gastlezingen e.d. 2015-2016

Personeelsoverzicht Maritiem Officier

Training Record Book 2015-2016

Stagegids 2015-2016

Studentenhandleiding afstuderen De Ruyter Academy, 2014

Ter inzage op 17 november 2016

Selectie opleidingsmateriaal, inclusief studentproducten (toetsresultaten) en beoordelingen

Jaarverslag deelexamencommissie

Auditprogramma deoltoetscommissie juni 2016

Cursusbeschrijvingen van Infonet HZ

Bijlage 7 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

62833

61787

49142

60344

65513

60704

62092

49854

36944

65370

61491

65189

65245

64625

65384

Bijlage 8 Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Bladnummer 3

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

B Maritiem Officier

Instelling: HZ University of Applied Sciences.

Visitatiedatum:

Ondergetekende: ... *F. Borui*

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ... *MANAGING DIRECTOR*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, *waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan*, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

Datum:

7 oktober 2016